

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ
ПЪРВА ПЕЧАЛБА

chitanka.info

Велко току-що беше привършил колцата си от царевични и къпинови стъбла. Тя беше съвсем като големите: с четири колела и две ритли от страни.

Момчето отстъпи една крачка и потегли водилото. То беше дълго, яко царевично стъбло, разцепено на долния край и прикрепено за оста на предните колела, както у големите коли.

Велко потръгна гръбнешком и поведе колцата, като ѝ се радваше от все сърце.

Но изведнъж две яки ръце го хванаха изотзад за рамената. Той се извърна бързо и видя зад себе си засмяното благо лице на вуйчо си Димитър. На крачка до него стоеше и татко му. И той се смееше.

— Брей, Велко, ти ли стъкми тази хубава колца? Че ти си бил голям майстор бе, вуйчовото! Кой те научи да ги правиш?

— Батко Димитър — срамежливо отговори Велко.

Вуйчо му го погали по бузата и рече:

— Добре, добре, Велко, пък когато пораснеш, татко ти ще те изпрати в града, да се изучиш и големи коли да правиш.

А баща му приближи, похвана го под брадичката, повдигна приведеното му лице и попита:

— Е, Велко, кажи, искаш ли да отидеш това лято у вуйчови си, да им пасеш воловете?

— Ела, Велко, у дома, вуйна ти все с баници и печени пилета ще те гощава! — пошегува се вуйчо му. — В едно легло ще спите с наша Милка и Методий. И те поръчаха да дойдеш. Приемаш ли, а?

— Щом татко казва, ще дойда — промълви Велко срамежливо.

— Браво, Веле! — извика татко му зарадван. — Води сега количката и ела да похапнем. Вуйчо ти още тази вечер ще те отведе на тяхното село. Ей го е, под рида.

— Ще вземем и количката! — засмя се вуйчо му. — Децата много ще ѝ се радват.

Вечеряха, впрегнаха каруцата, майка му подаде количката и вързопче чисти дрешки, целуна го просълзена и каруцата затрака по прашния път.

Вуйчовото му село беше долу, в равнината под тяхното. Пристигнаха там късно, по мрак. Посрещна ги само вуйна му. Децата спяха вече. Настаниха го при тях. Но той дълго не можа да заспи.

Мислеше за дома, за вуйчови си и за тяхното село, а в гърлото му като че беше заседнала корава топка, която той все не можеше да преглътне.

Утринта вуйна му го нагости, а вуйчо му го отведе на нивата. На обед Велко откара воловете в ливадата, да отпочинат и да попасат. Вечерта направи същото.

Така Велко започна работа. Неговата грижа бяха воловете. Велко всеки ден ги откарваше на паша в ливадите. Там той се запозна с момчетата от селото, сприятелиха се, играеха заедно и дружно гонеха дългокраките щъркели край реката.

Така дойде жетва, след това вършитба, а подир пък оран, пак път до царевичите, до градините и лозята.

Велко шеташе послушно, обикна воловете и те го обикнаха. Особено Сивчо, който го блъскаше весело по гърдите с влажната си муцуна и чакаше да му даде залък хляб от торбичката си.

На тръгване майка му беше дала червената торбичка, в която той носеше на училище книжките си. Сега тя висеше пак през рамото му. Там вуйна му слагаше дневната храна.

Но щом погледнеше торбичката, Велко сецаше как сърцето му затуптява ускорено и в гърлото му пак се явяваше онази твърда топка, която все не можеше да преглътне.

Той споменаваше добрата си майка, виждаше загорялото ѝ от слънцето лице и чуваше сладките ѝ думи на изпращане. Мило му беше за порутената тяхна къща, за батя му Димитър и най-много за Караман, кучето им. Ах, как ли ще го посрещне Караман! Ще заскимти от радост, ще се изправи с двата си предни крака на рамената му.

На тръгване татко му каза, че ще дойде да го вземе на Богородица. Велко разпита по-големите момчета колко дни има още до Богородица и всеки ден пресмяташе колко още остават.

Дните вървяха бавно, ала той все ги броеше — тридесет, двадесет, петнадесет. Колкото намаляваха, толкова по-дълги му се струваха. И ето че останаха десет, девет, осем. Велко вече не го хващаше сън. А една вечер над полето проеча звънът на църковната камбана. Децата казаха, че на другия ден е Богородица. Велко едва не заплака от радост.

Тази нощ той почти не мигна. Щом задрямваше, все му се струваше, че е уж вече у дома си, пък нито къщата им, нито селото приличаха на техните. Друг път видя майка си, но съвсем млада,

пременена и ту се смее, ту плаче. Тя мина покрай него, без да го погледне. Велко я повика, но тя не го чу. Тогава той извика с все сила: „Мамо, мамичко!“ — и се събуди. Разбра, че е сънувал. Навън вече грееше слънце и камбаната отново звънеше.

Велко скочи и отърча на двора. Горе, по стръмнината откъм тяхното село, идеше някой, яхнал кон. Велко затрепера от радост. Дали не беше татко му.

Наистина, той беше. Дойде, посрещнаха го, нагостиха го. След гощавката вуйчо му измъкна от пояса си дълга платнена кесия и взе да я размотава.

— Велко — попита той, — колко пъти по десет правят сто?

— Десет! — отговори Велко.

— Ами двесте?

— Двадесет по десет!

— Браво, Велко! Ами триста?

— Тридесет пъти по десет, вуйчо — отговори умното момче, без да се замисли.

— Така, вуйчовото. Хайде сега отброй триста лева, да видим можеш ли!

И той изсипа на софрата купчина никелови десетолевки.

Велко пресегна и заотброява. Една, две, десет, двадесет, петдесет, сто, двесте и петдесет, триста!

— Така, Велко, стига. Куно — обърна се той към съпругата си, — я подай Велковата торбичка.

Вуйчо му загреба с две шепи парите и ги изсипа в торбичката му.

— Ето, Велко, тези пари са твои, ти работи това лято и сам си припечели. Който се труди, той добрува, чедо. Така да знаеш и помниш.

Наесен Велко постъпи в четвърто отделение. Всичките му учебници и тетрадки бяха купени с неговите пари. Учителят приказва нещо с баща му и след месец по пощата дойде голям пакет с надпис: „За Велко Николов, ученик от четвърто отделение“. В пакета имаше голяма папка, стенен календар, — 10–12 картинки и пъстра книжка от списание. Поръчал ги беше учителят с Велкови пари. Книжките идваха през цялата година. Четяха ги всички деца от отделението. И всички им казваха „Велковите книжки“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.